

***BUDGETUNDERLAG***  
***med reformäskanden***  
***2007-2009***  
***Sametinget***

<b>1. BUDGETUNDERLAG FÖR ÅREN 2006-2008 .....</b>	<b>1</b>
<b>2. UTGIFTSOMRÅDE 1, ANSLAG 45:1, SAMETINGET (TKR) .....</b>	<b>1</b>
2.1 RESULTATINFORMATION/ANSLAGSFÖRÄNDRINGAR .....	2
2.2 REFORMER UNDER ÅR 2007 .....	2
2.3 REFORMER UNDER ÅREN 2008-2009 .....	8
<b>3. UTGIFTSOMRÅDE 17, ANSLAG 28:2, ANSLAGSPOST 5.1 RESP. 5.2: BIDRAG TILL SAMISK KULTUR OCH SAMISKA ORGANISATIONER RESP. SÁMI TEÁHTER (TKR) .....</b>	<b>8</b>
3.1 RESULTATINFORMATION .....	9
3.2 REFORMER UNDER ÅR 2008 .....	9
<b>4. UTGIFTSOMR: 23, ANSLAG 42:6, ANSLAGS: 2 RESP. 3: ERSÄTTN. FÖR RENAR M.M. RESP. KOSTN. FÖR SAMEBYARNAS INVENTERING AV ROVDJUR (TKR) .....</b>	<b>12</b>
4.1 RESULTATINFORMATION .....	12
4.2 REFORMER FÖR ÅR 2007 .....	12
<b>5. INVESTERINGAR .....</b>	<b>14</b>
5.1 TABELL I. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET SAMT RÄNTOR OCH AMORTERINGAR .....	14
<b>6. RÄNTEKONTO .....</b>	<b>14</b>
<b>7. ANSLAGSKREDIT .....</b>	<b>14</b>

**1. BUDGETUNDERLAG FÖR ÅREN 2007-2009****Budgetunderlagt 2007-2008 (tkr)**

	Ar 2005 Utfall	Ar 2006 Prognos	Ar 2007 Beräkn	Ar 2008 Beräkn	Ar 2009 Beräkn
<b>Anslag</b>					
<b>Utgiftsområde 1, Anslag 45:1</b>					
Sametinget	22 589	21 017	27 717	27 717	27 717
<b>Utgiftsområde 17, Anslag 28:2</b>					
<b>Anslagspost 5.1: Bidrag till samisk kultur och samiska organisationer</b>					
	8 961	8 929	8 929	16 304	16 304
<b>Utgiftsområde 17, Anslag 28.2</b>					
<b>Anslagspost 5.2 Sámi Teáhter</b>					
	5 467	5 446	5 446	5 446	5 446
<b>Utgiftsområde 23, Anslag 42:5</b>					
<b>anslagspost 2: Ersättning för renar m.m</b>					
	46 927	45 987	57 915	57 915	57 915
<b>Utgiftsområde 23, Anslag 42:5</b>					
<b>Anslagspost 3: Kostn för samebyarnas inventering av rovdjur</b>					
	3 229	3 210	4 500	4 500	4 500
<b>Anslag 25:7</b>					
<b>Anslagspost 6, Bidrag vid korttidsstudier - Sametinget</b>					
	0	500	1 000	1 000	1 000
<b>Övriga inkomster som disponeras</b>					
<b>Bidrag Samefonden</b>					
	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
<b>Summa</b>	<b>92 173</b>	<b>90 089</b>	<b>110 507</b>	<b>117 882</b>	<b>117 882</b>

**2. Utgiftsområde 1 Anslag 45:1 Sametinget (tkr)****Anslagspost 1, Sametinget (Ram)**

Ar 2005	Anslag:	22 278	2005 Utgifter	22 589
Ar 2006	Anslag:	21 017	2006 Utgiftsprognos	21 017
Ar 2007	Förslag:	27 717		
Ar 2008	Beräknat	27 717		
Ar 2009	Beräknat	27 717		

Sametinget är en statlig förvaltningsmyndighet och ett samiskt folkvalt organ. Verksamheten påbörjades i augusti 1993. I prop. 1992/93:32, som låg till grund för riksdagens beslut om inrättandet av Sametinget, anfördes att ett mer kraftfullt instrument för främjandet av den samiska kulturens utveckling kunde skapas genom att inrätta en särskild statlig myndighet, Sametinget, med överblick över på samiska frågorna.

Sametinget skall, enligt Sametingslagen (1992:1433), verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget skall också besluta om fördelningen av statens bidrag och medel ur Samefonden till samisk

kultur och samiska organisationer samt andra medel som ställs till samernas gemensamma förfo-  
gande. Sametinget skall utse styrelsen för sameskolan och skall vidare leda det samiska språkar-  
betet. Till Sametingets uppgifter hör också att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att  
samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid nyttjande av mark och vatten. En  
annan viktig uppgift för Sametinget är att informera om samiska förhållanden.

## 2.1 Resultatinformation/Anslagsförändringar

I Utbildnings- och kulturdepartementets regleringsbrev 2006 anvisas 500 tkr till bidrag vid  
korttidsstudier, att disponeras av Sametinget. Bidraget anvisas ur anslag 25:7 Bidrag till vissa  
organisationer m.m. och skall lämnas till vuxenstuderande i korta kurser för läs- och  
skrivinlärning i samiska.

## 2.2 Reformers under år 2007

### 2.2.1 Samiska språket Reformer 2 100 tkr

En av Sametingets huvuduppgifter är att leda det samiska språkarbetet. Det står Sametinget fritt  
att pröva olika vägar för att stärka och utveckla det samiska språket (prop. 1992/93: 32). Språket  
är en viktig del av samernas kultur och har en framträdande funktion i samernas traditioner och  
samhällsliv. Vidare spelar språket en vital roll för den egna identitetsuppfattningen. Samernas  
möjligheter att utveckla och bevara samiskan är också i hög grad beroende av samhälls-  
utvecklingen i stort och vilka förutsättningar som ges.

I arbetsordningen för Sametingets förvaltning som antagits av Sametingets styrelse, protokoll  
2005:3, 2005-02-07, § 31, framgår bl. a. hur Sametingets kansli är organiserat och hur  
språkfrågorna hanteras i kansliorganisationen.

I Sametingets antagna handlingsprogram för det samiska språket, ”Start för en offensiv samisk  
språkpolitik”, föreslås bland annat insatser för samisktalande som saknar skriv- och läskunskaper  
och en ny organisation för det kort- och långsiktiga språkarbetet. Därutöver finns en rad  
aktiviteter med betoning på fältaktiva insatser. Avsikten är att i aktivitetsform driva en  
språkkampanj under minst tio år. Kostnaderna för att genomföra handlingsplanen  
verksamhetsåret 2007-2009 beräknas till cirka 2 900 tkr. I reformen ingår ett upprättat  
kampanjråd, vars uppgift blir att initiera och verkställa handlingsplanens olika moment. Till  
kampanjrådet knyts kampanjanslagna och en samisk språkbudsman. Ett språkcentrum skall  
etableras. Vuxenutbildning för samisktalande (alfabetisering) fortsätter, med mera.

I regeringens proposition *Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik* konstateras att det finns  
samer som aldrig fått möjlighet att lära sig läsa och skriva på sitt modersmål. Regeringen  
framhåller här att samerna bör få förbättrade ekonomiska möjligheter att delta i sådan  
undervisning. Sametinget disponerar 500 tkr år 2006, att utbetala till bidrag vid korttidsstudier.

Sametinget kommer i samarbete med Sameskolstyrelsen under år 2006 att ge ut en sydsamisk  
ordbok för att framförallt användas i undervisningen. Detta har möjliggjorts genom regeringens  
beslut att ge 1,5 miljoner kronor för att främja produktion av läromedel i samiska för  
undervisning i sameskolan och i grundskolan. Ett arbete pågår också för att digitalisera  
ordböcker och göra dessa tillgängliga på Internet.

Regeringen utfärdade den 23 februari 2005 tilläggsdirektiv (Dir 2005:23) till utredningen om finska språket i Stockholms- och Mälarenregionen (Ju 2004:01). I tilläggsdirektivet framgår bl.a. att utredaren skall analysera om det finns förutsättningar att utvidga lagstiftningen om rätt att använda samiska hos förvaltningsmyndigheter och domstolar till att gälla det sydsamiska området. Betänkandet överlämnades till regeringen den 21 februari 2006. Utredningen föreslår en rad reformer, bland annat att området där man har rätt att använda samiska i officiella sammanhang ska bli större och även omfatta det sydsamiska området. Utredningen föreslår nu att ytterligare 20 kommuner ska få det kravet på sig och att sametinget dessutom ska bli tillsynsmyndighet för att se till att kommunerna lever upp till kravet.

### *Skäl till Sametingets förslag*

I Sametingets *Start för en offensiv samisk språkpolitik* prioriteras arbetet med att driva och utveckla insatser för samisktalande som saknar skriv- och läskunskaper och att driva och utveckla insatser för grundläggande språkundervisning för icke-samisktalande.

Genomförandet av handlingsplan skall drivas inom ramen för kampanjorganisationen. Sametinget kommer att till att börja med att tillsätta ett kampanjråd vars uppgift blir att initiera och verkställa handlingsplanens olika moment.

Sametinget avser också att fortsätta arbetet med att dels publicera samiska ordböcker i traditionell ordboksform och digitalt, och dels att göra materialet tillgängligt på Internet. Arbetet görs till en del i samarbete med Sametingen på norsk och finsk sida. Behoven av ordböcker och orddatabaser är stora i undervisningen, men efter minoritetsspråksreformen genomförande har efterfrågan ökat generellt. Sametinget avser också att på Internet öppna en speciell samisk hemsida där allt som har med samiskt språk och språkutveckling knyts samman.

Slutbetänkandet av utredningen om finska och sydsamiska språken Att återta mitt språk (SOU 2006:19) kommer att remissbehandlas och beredas vidare och Sametinget finner i detta läge ingen anledning att inkludera utredningens förslag och budgetimplikationer i budgetunderlaget.

### *Slutsatser*

Satsningen på insatser för samisktalande som saknar skriv- och läskunskaper inom ramen för korttidsstudier för vuxenstuderade bör utvecklas och fortsättningsvis kanaliseras genom Sametinget. Bidrag vid korttidsstudier som disponeras av Sametinget bör höjas från 500 tkr till 1 000 tkr genom att omdisponera anslaget.

Inom ramen för Sametingets antagna handlingsprogram för det samiska språket kommer bl.a. ett kampanjråd tillsättas, vars uppgift blir att initiera och verkställa handlingsplanens olika moment. Till kampanjrådet avses att knyts kampanjanställda och andra resurser. Initialt beräknas kostnaderna till närmare 500 tkr.

Kostnaden för att utveckla och producera ordböcker och en hemsida om samiska språket beräknas till ca 600 tkr. Detta är en engångskostnad kan belasta ett eller två budgetår.

**2.2.2 Partistöd Reformert 500 tkr**

I betänkandet *Samtingets roll i det svenska folkstyret* (SOU 2002:77) påvisas att Sametingets regler uppfyller de principer som ligger bakom det statliga stödet till riksdagspartierna. Utredningens slutsats är att det grundläggande problemet i Sametinget endast är nivån på partistödet och instämmer i att det är viktigt att Sametinget tillerkänns ett stöd som möjliggör partipolitisk verksamhet mellan valen. Beträffande det principiella grundlaget menar utredaren att det ankommer på Sametinget, på samma sätt som för kommunerna, att själv bestämma om partistödet omfattning och formerna för det.

*Skäl till Sametingets förslag*

Sametingets anslag till partistöd har uppgått till 526 tkr under år 2005. Sametingets plenum har vid ett antal tillfällen sedan etableringen 1993 konstaterat att nivån på partistödet inte möjliggör en utveckling av en varaktig och uthållig partiverksamhet. En förutsättning för att få stadga i Sametingets partiväsande är att partistödet höjs. Det låga valdeltagandet indikerar också brister i Sametingets partiväsande.

*Slutsatser*

För en delaktig demokrati på lika villkor, och med tanke på de geografiska avstånd som märkbart försvårar ordinarie partiverksamhet, beräknas ett sammanlagt medelsbehov om 1 000 tkr, vilket är en fördubbling från nuvarande nivå.

**2.2.3 Politisk sakkunnig/sekreterare Reformert 1 500 tkr**

Sedan Sametingets tillkomst 1993 har Sametingets styrelseordförande varit den enda förtroendevalde som varit heltidsanställd. Praktiskt taget allt övrigt partipolitiskt arbete sker under fritidsförhållanden.

*Skäl till Sametingets förslag*

Sametingets växande arbetsuppgifter och utökade kompetensområden medför svårigheter för det politiska systemet i Sametinget att möta de nya arbetsuppgifterna. Det råder stor enighet i tinget om att Sametingets politiska roll behöver stärkas i det dagliga arbetet. Under perioden 2007-2009 kommer ett antal viktiga frågor för samerna i Sverige att behandlas och avgöras. I detta sammanhang kan nämnas delar av rennäringens politiska kommitténs förslag, same-tingsutredningen, jakt- och fiskeutredningens förslag, gränsdragningskommissionens förslag och utvidgningen av det samiska språkförvaltningsområdet m.m. Utifrån detta scenario är det viktigt att Sametingets politiska roll stärks i Sametingets verksamhet och att politiskt sakkunniga kan knytas till verksamheten. Det är viktigt att markera och tydliggöra gränsen mellan Sametingets politiska arbete och Sametingets roll som statlig förvaltningsmyndighet, vilket blir än mer påtagligt när Sametinget övertar sektorsansvaret för rennäringen från Jordbruksverket 2007.

I Ekonomistyrningsverkets (ESV) översyn av Sametingets organisation konstateras att Sametingets kansli utgör en utredningstjänst för de förtroendevalda i styrelsen men de senare saknar stöd i de politiska övervägandena och i att formulera de slutliga beslutsförslagen. ESV betonar vikten av att upprätthålla kansliets oberoende i förhållande till de demokratiska organens behov men betonar också vikten av att de förtroendevalda får ett nödvändigt stöd i sitt arbete. ESV framhåller att det skulle vara motiverat att Sametinget får finansiella möjligheter att inrätta

politiska sekreterare för styrelsen och parlamentet. Oppositionen bör också ges möjlighet att tillsätta en politisk sakkunnig/sekreterare.

### *Slutsatser*

Kostnaden för två politiskt sakkunniga/sekreterare beräknas till 1.500 tkr.

## **2.2.4 Samisk näringsutveckling Reformer 865 tkr**

I den officiella svenska närings- och regionalpolitiken finns ingen samisk dimension som matchar den samiska dimensionen i EU:s regionalpolitik. I Sametingets regleringsbrev för år 2006 framhålls under rubriken Samverkan - regionala tillväxtprogrammen att:

*”Sametinget skall i samverkan med Nutek, länsstyrelser och andra berörda myndigheter verka för den levande samiska kulturens roll inom de regionala tillväxtprogrammen. Sametinget skall kortfattat redovisa på vilket sätt uppdraget genomförts under året samt hur samverkan fungerat utifrån Sametingets perspektiv.”*

Sametinget har, trots formuleringarna i regleringsbrevet om att bli mer delaktig i de regionalpolitiska processerna och andra näringspolitiska initiativ, aldrig haft en reell möjlighet till detta. I Sametingets kansliorganisation finns bara en handläggare som förutsätts hantera allt som har att göra med samisk näringsutveckling och samhällsplanering, och dessutom fungera som handläggare för att förvalta rovdjursersättningsystemet.

Det omgivande samhällets krav på Sametingets aktiva deltagande i aktiviteter och processer lokalt, regionalt, nationellt och på europeisk nivå kan omöjligen tillmötesgå. Sametinget har därför inte på ett tillfredsställande sätt kunnat delta i arbetet inom ramen för de regionalpolitiska tillväxtprogrammen (RTP) och de regionala utvecklingsprogrammen (RUP) i respektive län. Sametinget har därför heller inte med full kraft kunnat delta i arbetet med det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU) som ska börja gälla från 2007.

### *Skäl till Sametinget förslag*

Avser man att få in en samisk dimension i tillväxtprogrammen och de regionala utvecklingsprogrammen, m.fl. regional- och näringslivsbefrämjande initiativ måste Sametinget tillförsäkras nödvändiga resurser för att kunna delta i detta arbete.

### *Slutsatser*

För att uppnå en varaktig integrering av de samiska näringsfrågorna på alla nivåer måste Sametingets kansliorganisation förstärkas med fler näringshandläggare.

Kostnaderna för anställning av ytterligare en näringshandläggare och för tillsättning av en nämnd beräknas till 865 tkr.

## **2.2.5 Rättegångskostnader**

För närvarande pågår tre processer som rör rätten till vinterbete på fastigheter utanför samebyarnas åretruntbetesmarker. Tre rättsprocesser är avgjorda, vara av två genom tredsdomar. I dag uppgår processkostnaderna för berörda samebyar till över 15 miljoner. Samebyarna har fått uppta lån hos Samefonden för finansiering av rättegångskostnaderna. Vidare har ett flertal samebyar varit tvungna att medge motparternas yrkanden i domstol eftersom samebyarna av

ekonomiska skäl varit tvungna att avstå från process. Markägarnas processkostnader finansieras via rättsförsäkringar. Ett stort antal samebyar har också nödgats ansluta sig till en försäkring tecknad hos Lloyds i London för att täcka eventuella rättegångskostnader vid nya processer om rätt till renbete. Många enskilda sameer är eller hamnar i domstol då det gäller rätten till exempelvis jakt, fiske och annat som rör rätten till land och vatten. Ersättning för rättegångskostnader bör därför utgå till alla sameer, även enskilda, som driver rättsfrågor om rätt till land och vatten.

### *Skäl till Sametinget förslag*

I betänkandet Samerna – ett ursprungsfolk i Sverige (SOU 1998:25), rörande en eventuell svensk ratificering av ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder, föreslås att det bör finnas möjlighet till ersättning från staten för rättegångskostnader i principiellt viktiga mål rörande samernas markrättigheter. Huvuddelen av remissinstanserna tillstyrker förslaget rörande rättegångskostnader.

På norsk sida avsätts medel för rättegångskostnader i de avtal som årligen träffas mellan regeringen och rennäringsen. I den så kallade Finnmarksloven som trädde i kraft 2006 och som rör förvaltningen av mark i Finnmarks fylke finns också ett regelverk som medger att både enskilda och samfälligheter kan få sina rättsliga anspråk prövade och att den rättsliga prövningen delvis finansieras. Rättsprocesserna mellan markägare och samebyar fortskrider och rättegångskostnadernas omfattning ökar. Berörda samebyar kommer att löpa en stor risk att hamna i ekonomiskt obestånd.

### *Slutsatser*

Regeringen bör i enlighet med ILO-utredningens förslag dels snarast anvisa särskilda medel för täckande av hittills uppkomna rättegångskostnader betänkandet Samerna, dels skapa ett regelverk som ger möjligheter till att få ersättning från staten för rättegångskostnader i principiellt viktiga mål.

## **2.2.6      Ájtte - Samiskt arkiv -Kulturmiljövård**

Ájtte, Svenskt fjäll- och samemuseum i Jokkmokk som öppnade i juni 1989, är huvudmuseum för den samiska kulturen, specialmuseum för fjällkedjans natur och kultur och ett informationscentrum för fjällturisten.

I Arkivutredningen (SOU 2002:78) föreslås att Ájtte blir huvudansvarigt för uppbyggnaden av ett samiskt arkiv. För varje nationellt minoritetsspråk (samiska, finska meänkieli, romani chib och jiddish) föreslås att det ska utses en arkivinstitution med särskilt ansvar för bevarande av dokument på minoritetsspråken. Utredningens förslag bereds vidare på regeringskansliet. Ájtte har byggt upp en infrastruktur för ett samiskt arkiv knutet till Ájtte. I anslutning till Ájtte finns numera en nybyggnad som kan inhysa det samiska arkivet.

De statliga insatserna på kulturmiljöområdet syftar till att bevara, bruka och levandegöra kulturarvet och göra det tillgängligt för alla. Erfarenheterna av de riktlinjer för ansvarsfördelning inom kulturmiljövården som finns beträffande samisk och samiskrelaterad kulturmiljövård visar ofta att dessa faller mellan stolarna, beroende på att Riksantikvarieämbetet (RAÄ) inte har den fulla överblicken och att koordineringen mellan länen och museerna i sameområdet är bristfällig. I



arbetet med att lyfta fram samisk kulturmiljövård har Ájtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum haft en central roll. Naturligt vore att Sametinget på sikt fick överta ansvaret för den samiska kulturmiljövården från RAÄ. På norsk sida har sedan en längre tid tillbaka, Sametinget det yttersta ansvaret för den samiska kulturmiljövården.

### *Skäl till Sametinget förslag*

Ájtte har i dag en färdig organisation och tillgängliga lokaler för att inhysa ett samiskt arkiv.

Sametinget har klart uttalat att samerna själva bör få ett större ansvar att hantera sitt eget kulturarv och Sametinget har här en viktig roll.

### *Slutsatser*

Enligt vad Sametinget erfar avser regeringen att utse en utredare för att se över verksamheten vid Ájtte och Ájttes framtida status. Sametinget utgår ifrån att de frågeställningar och reformkrav som här redovisas, kommer att beröras i en kommande utredning.

## **2.2.7 Samisk biblioteksverksamhet Reformert 1 735 tkr**

Sametingets huvuduppgift är att verka för en levande samisk kultur. En viktig del i detta arbete är att skapa och utveckla samisk biblioteksverksamhet. Sametingets biblioteksverksamhet, som idag är budgeterad till 715 tkr, finansieras ur anslaget Bidrag till samisk kultur. Villkor i regleringsbrev anger särskilt att anslaget får användas för detta ändamål. Sametinget anser dock att kostnaderna för den samiska biblioteksverksamheten bör, liksom övrig verksamhet vid myndigheten Sametinget, finansieras ur förvaltningsanslaget.

Efter en utredning, *SaG 2003:1* har Sametingets plenum i juni 2003 antagit en Plan för samisk biblioteksverksamhet. Sametinget har också gjort en utredning, *SaG 1999:1* om Svensk samisk bibliografi vilket resulterade i ett projekt på Ájtte då enligt denna utredning Ájtte ansågs som den lämpligaste lokaliseringen på grund av sina boksamlingar.

### *Skäl till Sametingets förslag*

Det tilldelade anslaget till samisk kultur har alltsedan år 1979 och fram till 2004 utgått med beloppet 14 515 tkr, för att sedan minska till 14 375 tkr innevarande år. Vår bedömning är att någon pris- och löneomräkning för biblioteksverksamheten inte har skett och följderna har blivit att bidragsgivningen till övrig samisk kulturverksamhet har minskat i takt med löne- och prishöjningar. Den samiska bibliotekskonsulenten hör till Sametingets myndighetsverksamhet och kostnaderna bör då också finansieras ur det anslaget.

Sametinget bedömer att ytterligare fyra tjänster inom samisk biblioteksverksamhet är nödvändiga. I projektet Svensk samisk bibliografi har registrerats all svensk utgiven litteratur ner till artikelnivå om samer och samisk kultur samt litteratur på samiska av samer. En sådan bibliografi vänder sig till skolor, studenter, forskare och allmänhet och syftar till att öka möjligheten att finna kunskap om det samiska folket och dess levnadsförhållanden. Dessa projekt har nu upphört. Därför bör en tjänst som bibliograf/katalogisatör få högsta prioritet och inrättas vid Sametingets bibliotek, vilket nu är lokaliserat till Ájtte. Dessutom bör Sametingets budget för inköp av litteratur förstärkas så att större möjlighet finns att ge allmänheten tillgång till samisk

litteratur. Ambitionen är att i framtiden förvärva all litteratur som publiceras på de samiska språken.

#### *Slutsatser*

Medelsbehovet för den samiska bibliotekskonsulentverksamheten beräknas till 735 tkr. I en första etapp av utbyggnaden av den samiska biblioteksverksamhet med bl.a. anställning av en bibliograf/katalogisatör, beräknas medelsbehovet till 1 000 tkr.

## **2.3 Reformerna under åren 2008-2009**

### **2.3.1 Reformerna i anslutning till rennäringspolitiska kommittén, jakt- och fiskeutredningen, gränsdragningskommittén, utredningen om utvidgningen av det samiska förvaltningsområdet, förslag till ny samekonvention m.m.**

Ett omfattande remissförfarande av ovan nämnda utredningar kommer att äga rum under 2006. Efter valet 2006 förmodas den fortsatta beredningen av utredningarnas förslag ta fart.

Från regeringen sida har annonserats att man avser att behandla förslagen i rennäringspolitiska kommittén och ovan nämnda utredningar i ett samlat förslag.

### **2.3.2 Samisk parlamentsbyggnad**

Sametinget förväntar sig att anslaget uppräknas med de ökade kostnader som uppkommer när den planerade nya parlamentsbyggnaden är klar att tas i bruk. Enligt den tidsplan som presenterats ska byggnaden kunna vara inflyttningsklar i senare delen av 2009. Sametinget återkommer med preciserade medelsbehov när fattade beslut har tagits om byggstart.

## **3. Utgiftsområde 17, Anslag 28:2, Anslagspost 5.1 resp. 5.2: Bidrag till samisk kultur och samiska organisationer samt Sámi Teáhter (tkr)**

### **Anslagspost 5.1, Bidrag till samisk kultur och samiska organisationer**

Ar 2005	Anslag:	8 961	2005 Utgifter	8 961
Ar 2006	Anslag:	8 929	2006 Utgiftsprognos	8 929
Ar 2007	Förslag:	8 929		
Ar 2008	Beräknat:	16 304		
Ar 2009	Beräknat:	16 304		

### **Anslagspost 5.2, Sámi Teáhter**

Ar 2005	Anslag:	5 467	2005 Utgifter	5 467
Ar 2006	Anslag:	5 446	2006 Utgiftsprognos	5 446
Ar 2007	Förslag	5 446		
Ar 2008	Beräknat:	5 446		
Ar 2009	Beräknat:	5 446		

### **3.1 Resultatinformation**

Sametinget beslutar om fördelningen av statens bidrag till samisk kultur och samiska organisationer enligt bestämmelser i Sametingslagen (1992:1433). Bidraget är ett allmänt stöd och fördelas av Sametinget enligt nedan:

- 1) verksamhetsbidrag till ideella samiska organisationer,
- 2) specialdestinerade medel till samisk media, samisk teater-, slöjd- och biblioteksverksamhet samt samegårdar,
- 3) bidrag till samisk forskning och/eller forskarutbildning samt
- 4) projektbidrag till samisk kultur.

Förutom anslaget till specialdestinerade ändamål fördelas cirka 30 % av det totala anslaget som verksamhetsbidrag till ideella organisationer och cirka 10 % till projektverksamhet som genomförs av enskilda och sameföreningar.

### **3.2 Reform under år 2008**

#### **3.2.1 Samiska centrumbildningar**

**Reformer 3 375 tkr**

Mellanmännsliga mötesplatser är en förutsättning för kulturell och språklig utveckling och för nya näringsinitiativ. Generellt gäller, inom sameområdet, att det finns otillräckligt med mötesplatser för samer och samhället i övrigt. Samegårdarna har trots små resurser verkat som goda förebilder som mötesplatser. Samegårdarna ägs av sameföreningar och stiftelser och är således samernas egna institutioner som disponeras för samiska ändamål. I Sverige finns fem samegårdar.

Under senare år har vi sett en etablering av regionala samiska centra för kulturella aktiviteter, språkutveckling, näringsfrågor, samarbete och information.

#### *Skäl till Sametingets förslag*

Utveckling av befintliga och nya mötesplatser är en nödvändig förutsättning för kulturell utveckling, vitalisering av språk och nya partnerskap. Sådana mötesplatser kan fungera som utvecklingscentra. Genom nyetableringar av småföretag inom den samiska kultur- och tjänstesektorn har nya arbetstillfällen skapats.

Genom de stödmöjligheter som skapats via de samiska EU-programmen har till exempel Gaaltije, som en samisk institution på det sydsamiska området, kunnat förverkliga och genomföra en samisk strävan och vilja att stärka och utveckla det samiska språket, kulturen och samiska näringslivet över hela Sápmi. Ett synliggörande av den samiska kulturen, språket, både lokalt och regionalt, har kunnat genomföras.

Gaaltije bör kunna tjäna som god förebild för samiska EU-program med främjande av tillväxt, språkitalisering, utveckling och stärkande av samiskt samhällsliv. Ett permanent stöd bedöms vara nödvändigt för att trygga ett samiskt tillväxtcentrum i det sydsamiska området.

För samegårdarnas del finns svårigheter med finansiering av samegårdarnas drift och samegårdarna är i behov av ett årligt driftstöd.

### *Slutsatser*

Med hänvisning till att det samiska har blivit ett allt viktigare insatsområde inom det sydsamiska området är det angeläget att ett sydsamiskt centrum samt andra centrumbildningar kan erhålla ett fast årligt anslag. Sametinget bedömer behovet till 3 000 tkr. För samegårdarnas långsiktiga finansiering beräknar vi ett medelsbehov om 375 tkr.

#### **3.2.2 Forskning och utveckling**

Jordbrukets och skogsbrukets forskningsråd (FORMAS) har fått i uppdrag att göra en kartläggning av samisk och samiskrelaterad forskning och en översiktlig bedömning av forskningsläget. Utredningen skall överlämnas till regeringen i februari 2006. I forskningspropositionen *Forskning för ett bättre liv* uttalas att målet för regeringens långsiktiga strävanden inom området för mänskliga rättigheter beskrivs i skrivelsen En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna (skr. 2001/02:83, s. 5). Målet är att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna, ökad kunskap och medvetenhet om de mänskliga rättigheterna samt en bättre samordning av arbetet med att främja de mänskliga rättigheterna. Svensk forskning om mänskliga rättigheter omfattar politiska, medborgerliga, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, frågor om diskriminering samt vissa befolkningsgruppers, såsom *samers*, mänskliga rättigheter. I nämnda forskningsproposition uttalar regeringen att man avser att behandla dessa frågor i den kommande nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna som presenteras för riksdagen under 2006. På vilket sätt FORMAS i sin kartläggning av samisk och samiskrelaterad forskning kommer att koppla ihop sitt arbete med handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna är ännu inte klarlagt.

#### *Skäl till Sametingets förslag*

Det är väsentligt att en policy för samisk och samiskrelaterad forskning formuleras och att den blir en integrerad del i svensk forskningspolitik. Det är också av yttersta vikt att klarlägga vem som har ansvaret för implementeringen och hur forskningen ska finansieras. Inom ramen för samarbetet med Norge och Finland är det också viktigt att det finns en svensk position avseende samisk forskning och högre utbildning.

### *Slutsatser*

Vilka budgetmässiga implikationer det medför att få in en samisk dimension i svensk forskningspolitik är i nuläget svårt att bedöma.

#### **3.2.3 Samiskt presstö**

**Reformer 4 000 tkr**

En samisk mediepolitik i vid mening bör, i likhet med svensk offentlig mediepolitik, ha presstö och public service som grunder. En väl förankrad samisk mediepolitik bygger på en idé om nödvändigheten av ett fritt informationsutbyte i ett demokratiskt samiskt samhälle, vars strävan är ökat självbestämmande genom allmänna och fria val. Sametingets mediapolitiska policy bygger på det mediopolitiska program som Sametinget antog i juni 2003.

Den 7 oktober 2004 tillsatte regeringen en parlamentarisk kommitté som fick i uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen och lämna förslag på hur det framtida statliga engagemanget på dagspressområdet skall vara utformat. Kommittén skall bland annat analysera behovet av presstö till dagstidningar som riktar sig till invandrare och nationella minoriteter.

Presskommitténs slutbetänkande *Mångfald och räckvidd* (SOU 2006:8) är nu överlämnat till regeringen och kommer snart att sändas på remiss

Kommitténs bedömning är att dagspressen under överblickbar framtid kommer att vara det massmedium som mest heltäckande kan tillgodose medborgarnas behov av information, granskning och opinionsbildning. Enligt kommitténs mening bör staten alltjämt genom direkta och indirekta stödåtgärder främja mångfald och räckvidd på dagstidningsmarknaden. Huvuddelen av de resurser som kan avsättas för driftsstöd bör liksom tidigare fördelas till regionala och riksspridda hög- och medelfrekventa dagstidningar, men kommittén anser samtidigt att särskilda insatser bör vidtas för att underlätta etablering, drift och utveckling av lågfrekventa dagstidningar och dagstidningar som riktas till invandrare och nationella minoriteter. I sistnämnda del ingår bl.a. förslag om att sänka gränsen från 2 000 exemplar till 1 500 exemplar för den abonnerade upplaga en dagstidning måste uppnå för att berättiga till driftsstöd.

#### *Skäl till Sametingets förslag*

Sametinget har ännu inte haft tillfälle att yttra sig över presstödskommitténs betänkande men kan konstatera att kommitténs förslag ligger i linje med Sametingets mediapolitiska policy.

#### *Slutsatser*

Mot bakgrund av att Sametinget ännu inte tagit ställning till utredningens förslag i sin helhet och att de budgetmässiga konsekvenserna för samisk press inte framgår i förslaget, är det svårt att precisera vad reformen kräver för budgetmässiga insatser. I Sametingets mediapolitiska program beräknades behovet av presstöd till 4 000 tkr.

**Utgiftsomr: 23, Anslag 42:5, Anslags: 2 resp. 3: Ersättning för renar m.m. och kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur (tkr)**

**4.1.1 Redovisning av anslag 42:5, anslagsposterna 2 och 3**

**Anslagspost 2, Ersättning för renar m.m.**

**4.1.1 Redovisning av anslag 42:5, anslagsposterna 2 och 3**

**Anslagspost 2, Ersättning för renar m.m.**

Ar 2005	Anslag:	46 955	2005 Utgifter	46 927
Ar 2006	Anslag:	45 987	2006 Utgiftsprognos	45 987
Ar 2007	Förslag:	57 915		
Ar 2008	Beräknat:	57 915		
Ar 2009	Beräknat:	57 915		

**Anslagspost 3, Kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur**

Ar 2005	Anslag:	3 242	2005 Utgifter	3 229
Ar 2006	Anslag:	3 210	2006 Utgiftsprognos	3 210
Ar 2007	Förslag	4 500		
Ar 2008	Beräknat:	4 500		
Ar 2009	Beräknat:	4 500		

**4.1 Resultatinformation**

**4.1.1 Redovisning av anslag: 42:5, anslagsposterna 2 resp. 3**

**4.1.1.1 Anslagspost: 2. Ersättning för renar som skadas eller dödas av varg, björn, järv, lo eller örn**

Sametinget har under 2005, i enlighet med 3, 4 och 10 §§ Viltskadeförordningen (2001:724), lämnat ersättning med sammanlagt 46 926 669 kronor. Sametinget har dessutom under början av 2006 betalat ut sammanlagt 1 038 332 kronor som härrör sig från 2005 års inventeringsresultat. Hur stort antalet inventerade rovdjursföryngringar kommer att bli under nästkommande treårsperiod är svårprognostiserat då inventeringsresultatet inte endast beror på upp- och nedgångar i det faktiska antalet föryngringar, utan i högsta grad är beroende av väderförhållandena under inventeringsperioden. Sett till ökningen av framförallt antalet järvföryngringar, som har ökat från 66 till 91 under de senaste fyra åren, bedömer Sametinget att det totala antalet rovdjursföryngringar kommer att fortsätta att öka under perioden 2007-2009. Fortsätter ökningen i samma takt, dvs. ytterligare 20 järvföryngringar och 10 lodjursföryngringar fram till och med år 2007, kommer det vid nuvarande ersättningsnivå krävas en anslagshöjning med 6 000 000 kronor.

För år 2006 har en sänkning av anslaget gjorts med 1 228 000 kronor. Sametinget menar att med utgångspunkt från utfallet av 2005 års lämnade ersättningar, så måste anslaget höjas med motsvarande sänkning.

Sametinget har gemensamt med Naturvårdsverket hemställt om förändringar av Viltskadeförordningen (2001:724) samt ersättningsnivåer m.m. i en skrivelse 2005-11-24. Utifrån denna skrivelse äskar Sametinget om följande anslagshöjningar:

1. Naturvårdsverket och Sametinget föreslår att bidrag till skadeförebyggande åtgärder inte räknas av från den ersättning som lämnas enligt 4 §. Utifrån den vetskap om ersättningsläget Sametinget hade när skrivelsen gjordes bedömde vi att den föreslagna ändringen skulle rymmas inom nuvarande anslag. Det ser vi idag att den inte gör. Då Sametinget under tidigare år som högst lämnat bidrag på 1,7 miljoner kronor föreslår därför att minst 1 700 000 kronor tillförs anslaget till bidrag för skadeförebyggande åtgärder.
2. Naturvårdsverket och Sametinget föreslår att ersättningen för regelbunden vargförekomst ändras till 150 000 kronor och att ersättningen för tillfällig vargförekomst ändras till 75 000 kronor. Utifrån 2004 års vargförekomster, som är det år då flest förekomster ersatts, äskar Sametinget om att ytterligare 1 500 000 kronor tillförs anslaget till ersättning för tillfällig och regelbunden vargförekomst.
3. Det skandinaviska björnprojektet har i sin senaste populationsuppskattning angett att björnstammen är större än tidigare beräkningar visat. Sametinget framhåller därför att ersättningen för björnskador måste öka och att anslaget från 2007 höjs med 1 500 000 kronor.

Sametinget vill samtidigt kraftigt markera att en översyn över ersättningsnivåerna måste göras. Sametinget kan här konstatera att det i regeringens direktiv till utredningen om effekterna av rovdjursstammarnas utveckling, ingår att "analysera ersättningsnivåer och regelverk för ersättning för rovdjursförekomst inom renskötselområdet."

#### *Slutsatser*

För år 2007 äskas om en utökning av anslag 42:5 anslagspost 2, Ersättning för renar som skadas eller dödas av varg, björn, järv, lo eller örn med **11 928 tkr**.

#### **4.1.1.2 Anslagspost: 3. Kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur**

Fördelning av medel för samebyarnas kostnader för rovdjursinventering utbetalas idag efter samebyarnas barmarksareal i km<sup>2</sup>. Sametinget har under flera år pekat på de ökade kostnaderna för inventeringsarbetet som samebyarna har idag jämfört med när det nya ersättningssystemet påbörjades. Sametinget har i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:17) tagit fram ett förslag till ny fördelningsprincip för samebyarnas inventeringsmedel som nu är ute på remiss hos samebyarna. Förslaget avses att tas i bruk från och med 2007 efter beslut från plenum. Förslaget innebär bl.a. att en del av anslaget betalas ut efter samebyns barmarksareal medan en del betalas ut efter det antal rovdjursföryngringar samebyn har haft under de senaste tre åren. Förslaget innebär även att samebyns inventeringssamordnare får ett fast arvodesbelopp samt att övriga kostnader såsom dagsarvode, traktamenten etc. fastställs för att kunna räknas upp årsvis. Sametinget äskar därför anslaget för samebyarnas inventering av rovdjur höjs till 4 500 000 kronor, det vill säga en höjning med 1 290 000 kronor. Syftet med samebyarnas deltagande i inventeringsarbetet är att ett nära samarbete mellan myndighet och näring gynnar den statliga rovdjurspolitik som beslutats om. Genomförs inte en höjning av anslaget till samebyarnas praktiska arbete är det inte längre rimligt att samebyarna deltar i inventeringsarbetet med den omfattning som Naturvårdsverkets föreskrifter stadgar.

## Slutsatser

För år 2007 äskas om en utökning av anslag 42:5 anslagspost 3, Kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur med **1 290 tkr.**

## 5. Investeringar

Planerade investeringar under perioden 2007-2009 består av reinvesteringar och kompletteringar till kansliet av maskinvaror med mera. Utgifterna uppräknas under åren med anledning av att Sametinget ges utökade arbetsuppgifter, vilket medför att nyanställningar planeras med därtill ökade investeringar i utrustning och inredning. Vad gäller investeringar i utrustning och inredning av den planerade parlamentsbyggnaden har inga utgifter lagts in, då det ännu inte har fattats beslut om byggstart.

tabell 1. Lån i Riksgäldskontoret samt räntor och amorteringar

Tabell 1. Lån i Riksgäldskontoret samt räntor och amorteringar

	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2006	2007	2008	2009
IB lån i Riksgäldskontoret	1 318	1 145	1 163	1 175
Beräknad nyupplåning	400	600	600	600
Beräknade amorteringar	<u>-573</u>	<u>-582</u>	<u>-588</u>	<u>-592</u>
UB lån i Riksgäldskontoret	1 145	1 163	1 175	1 183
Beslutad/föreslagen låneram	1 600	1 600	1 600	1 600
Beräknad ränteutgift	23	23	24	24
Ränteantagande för nyupplåning (%)	2	2	2	2
Finansiering av räntor och amorteringar Utgiftsområde 1, anslag 45:1	596	605	612	616

## 6. Räntekonto

Kreditutrymmet på räntekontot föreslås bibehållas på nuvarande nivå, 5 000 tkr.

## 7. Anslagskredit

Sametinget bör medges att nyttja anslagskredit på samtliga anslag. Rimligt belopp bör beräknas som 3 % på tilldelat anslag.